

Spectacole- eveniment la Sofia

Trei spectacole au fost considerate evenimente ale vieții teatrale din capitala Bulgariei, în stagiunea trecută. Construite pe texte dramatice variate, în stiluri diferite, ele dau o idee despre căutările actuale ale artiștilor bulgari.

Cel dintâi este **Seara** — noua piesă a tânărului dramaturg și actor sovietic Andrei Dudarev — pus în scenă la Teatrul Național „Ivan Vazov” de Dimitrina Ghiurova. Personajele principale sînt trei persoane în vîrstă, doi bărbați și o femeie, care nu mai au multă vreme nici o veste de la copiii lor. Destinele lor se încrucișează în ultimii ani de viață, pe fondul, abia vizibil, al unui sat din ce în ce mai pustiu. Căutînd să-și învingă singurătatea ei se pomenesc, în mod paradoxal, în situația triumphiului amoros clasic. Conflictele dintre ei ies din momentul concret, din cadrul obișnuit al cotidianului. Atenția este axată asupra înțeleptului, a filozofului, atașat pămîntului, rădăcinilor, și pătruns de un asemenea respect față de puterile naturii, de care încearcă să se apropie, încît dobîndește o puritate aproape invulnerabilă. Spectacolul este realizat de Dimitrina Ghiurova într-o modalitate realist-psihologică ireproșabilă, dovedind o analiză aprofundată a stărilor sufletești și a situației sociale, la care participă mari actori, într-o identificare deplină cu personajele: Gheorghe Gheorghiev-Gheț, Raciko Yabangiev și Tania Masalitinova.

Al doilea eveniment a fost o nouă punere în scenă a valoroasei piese **Procurorul** de Gheorghe Djagarov, cunoscută și publicului românesc datorită spectacolului realizat de Alexa Visarion. Piesa a făcut o frumoasă carieră internațională, fiind jucată în Uniunea Sovietică, Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, Anglia, Statele Unite ale Americii. Distanța în timp față de data apariției piesei (1964) a permis regizorului Krasimir Spasov, în spectacolul

de un realism poetic creat pe scena Teatrului Armatei Populare, să se detașeze oarecum de concretul realității evocate de dramaturg și să-și concentreze atenția în special asupra motivațiilor și proceselor care provoacă acțiunile personajelor, sugerînd astfel că împrejurările nu sînt cu totul independente de individ. Într-un interviu dinaintea premierei, Krasimir Spasov a spus că a căutat, prin spectacolul său, un nou Hamlet, și spectacolul reprezintă, după cum susține critica, un nou Hamlet, singur cu sine în-suși, „într-o atmosferă contemporană, sterilă, sinistă prin iluziile unei epoci trecute și amenințarea unei dezumanizări a societății”. „Pe scenă nu este doar un conflict de idei, ci de personalități vii. Conștientizarea eroului nu are loc izolat ci în comuniune cu spectatorii și cu celelalte personaje”. În rolul titular, Iosif Sârciagiev s-a dovedit capabil a reda cele mai complexe nuanțe; el a fost secundat de Athanas Athanasov în rolul judecătorului de instrucție.

De o factură cu totul diferită apare spectacolul **Povestea scării**, realizat la Teatrul de Saliră de Margarita Mladenova, pe baza unei adaptări după scrierile poetului bulgar Hristo Smirnovski (1898—1923). Conceput în formula „teatru în teatru”, spectacolul are o alură tenească, atît prin modul tranșant în care abordează problemele de morală ale unui timp revolut, cu ecou în contemporaneitate, cît și prin îmbinarea unor modalități artistice variate, de la vers și dialog la muzică de dans, folosind hiperbola și grotescul, lirismul și satira. Într-o remarcabilă frenezie a jocului actorilor, toți tineri. Textul urmărește ascensiunea socială a unui ins care cedează compromisurilor de tot felul pentru a-și atinge scopul. Conflictul are loc între două moduri de a gîndi ale aceleiași personalități, un fel de duel biblic între înger și demon pentru posesiunea unui om. Există posibilitatea de a alege între bine și rău și spectatorii sînt invitați să participe la această dilemă morală a individului, de o permanentă actualitate.

Întoarcerea la teatru

După o absență de 27 de ani de pe scenă, Jean Paul Belmondo se întoarce la teatru, întruchipându-l pe Kean, marele actor englez de la începutul secolului al XIX-lea, interpret genial al rolurilor din numeroase capodopere shakespeariene, erou titular al piesei adaptate de Sartre după Al. Dumas. Spectacolul, pus în scenă de Robert Hossein la Teatrul Marigny din Paris, s-a bucurat de un succes răsunător, constituindu-se într-un omagiu pasionat adus teatrului și, cu osebire, artei Actorului.

O seară festivă, organizată de întreprinderea Hachette, coproducător al spectacolului, a reunit în sala Teatrului Marigny zece de actori și actrițe, care au ovaționat îndelung, la semnalul pe care l-a dat Alain Delon, din rîndul întâi, ridicîndu-se în picioare.

Antonio Buero Vallejo

În sălile Bibliotecii Naționale din Madrid a fost deschisă în lunile aprilie și mai o expoziție dedicată vieții și operei lui Antonio Buero Vallejo, cu prilejul atribuirii premiului Miguel de Cervantes pe anul 1986.

Creat în 1976 pentru a încununa operele cele mai valoroase ale scriitorilor de limbă spaniolă din Spania și din America Latină, premiul Cervantes a fost atribuit acum pentru prima oară unui dramaturg. Printre laureații primilor zece ani se numără Jorge Guillen, Alejo Carpentier, Jorge Luis Borges, Rafael Alberti, Ernesto Sabato.

Antonio Buero Vallejo este considerat moștenitor al unei tradiții ce urcă pînă în secolul al XIII-lea și, în același timp, reprezentant de frunte al unui mod de a înțelege teatrul ca pe conștiința societății în care se produce. În cursul unei perioade întinse, el a continuat, fără încetare și fără șovăire, să mențină vie demnitatea unui teatru în care prevalează, pe lângă valoarea cuvîntului ca element primordial al comunicării, preocuparea pentru mediul social și istoric și un puternic suflu umanist... Fără Buero Vallejo n-ar putea fi expli-

cat nici teatrul spaniol, nici societatea spaniolă a acestui timp".

Cu același prilej a avut loc premiera absolută a ultimei piese a lui Buero Vallejo, *Lázaro en el labirinto* (*Lázaro în labirint*), un proces de conștiință legat de perioada dictaturii fasciste, perioadă în care, după cum se știe, dramaturgul a fost întemnițat de mai multe ori.

Printre fotografiile din expoziție, reproduse în revista „Informacion cultural”, se află și una reprezentîndu-l pe Fory Etterle și Victor Rebengiuc, interpreți ai spectacolului *Ou cărțile pe față* la Teatrul „Bulandra”, și nu ai Fundației, cum scrie sub imagine.

Teatru feminist

Primul festival internațional al teatrului feminist s-a desfășurat la Madrid între 16 iunie și 7 iulie.

Teatrul feminist este o formă de expresie militantă care își are originea în mișcarea feministă a anilor '60, inițiată îndeosebi în S.U.A. și Marea Britanie. Pe măsură ce mișcarea s-a extins, teatrul feminist s-a dezvoltat mai ales în acele țări în care lupta femeilor a avut un caracter organizat, cu diferențierile inerente, în funcție de specificul cultural, nivelul de dezvoltare, influența „conștiinței feministe” etc.

Printre militantele mișcării feministe se numără cunoscutele actrițe de orientare progresistă Jane Fonda, Vanessa Redgrave, Glenda Jackson, precum și Melina Mercouri, în prezent ministrul culturii din Grecia.

Grupurile feministe au adoptat multiple forme artistice pentru a exprima și a denunța situația femeii din țările lor: pantomima, musicalul, revista, drama, comedia, teatrul de păpuși. După două decenii de existență, teatrul feminist s-a consolidat ca o formă specifică de artă militantă, recunoscută în mediile artistice și intelectuale din țările dezvoltate, cu unele începuturi meritorii în țările în curs de dezvoltare. Printre figurile afirmate în ultima vreme se află și scriitoarea egipleană Narval el Sudawi, de profesie medic, ale cărei piese au fost jucate cu succes în Franța.

În cadrul festivalului au avut loc spectacole ale unor trupe din New York, Roma, Santo Domingo, pe lângă cele din Spania, o masă rotundă precum și o dezbatere între artiste și public.

Margareta BĂRBUȚĂ